

Piotr Anderszewski: «Sóc un pianista que no estima el piano»

L'interpret polonès farà avui el segon concert a l'església de Sant Genís de Torroella com a solista convidat del festival

IMMA MERINO / Torroella de Montgrí
● Es fa estrany que un pianista afirmi que no estima el piano. Però Piotr Anderszewski ho explica en relació amb el fet que concep el piano com un instrument versà-

til capaç de suggerir una veu, la percussió, fins una orquestra simfònica. És una actitud que el distància del seu, per altra banda, admirat Chopin, vinculat apassionadament al piano. Després d'interpretar,

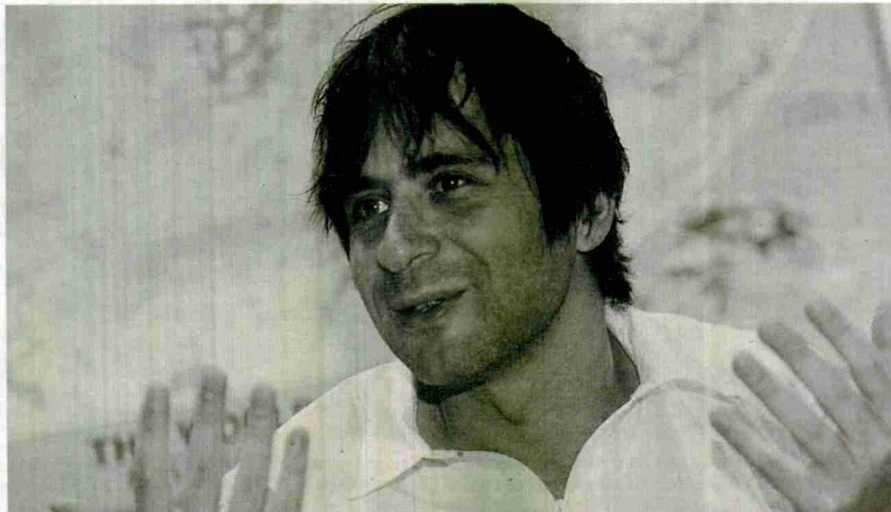
meravellosament, les *Variacions Diabelli*, de Beethoven, en el primer concert com a solista convidat del festival de Torroella, avui voldrà demostrar a l'església de Sant Genís per què estima tant un altre

músic polonès, Karol Szymanowski (1882-1937), del qual interpretarà, acompanyant la soprano Iwona Sobotka, 20 cançons dels *Poemes de nens* inspirats per la poesia de Kazimiera Illakowicz.

Per Anderszewski, nascut a Varsòvia l'any 1969, Szymanowski és tan interessant com poc conegut. Per això el vindica. També perquè creu que Szymanowski exigeix als seus intèrprets que el defensin. Això mateix explicaria en part el seu desconeixement: «La seva música és difícil d'interpretar. Una música com la de Bartok, posem per cas, no necessita una gran interpretació. Amb ella mateixa en fa prou. En canvi, si Szymanowski no s'interpreta bé, el resultat pot ser horrosós.» A parer d'Anderszewski, la dificultat té a veure amb el fet de trobar la tonalitat amagada en la música de Szymanowski: «Si ho aconseguies es fa clarivident, com la música de Mozart. Cal trobar-hi les línies amagades i així ressaltar la tonalitat amagada. Quan les trobes, es fan evidents. Sents una revelació. Però costa.»

A més de l'esmentat músic polonès, Anderszewski interpretarà avui a Torroella el *Quintet per a piano i cordes*, op. 44, de Schumann, juntament amb la formació Belcea Atring Quartet, que obrirà el concert amb el *Quartet de cordes núm. 14*, op. 105, de Dvorák. En el seu primer concert, el pianista també va interpretar un altre tema del romàntic Robert Schumann, la *Gran Humoreske*, op. 20. «Sento Schumann com una descoberta relativament recent. No és que no el coneixés, evidentment: des que tenia 14 o 15 anys. Però em feia por. És un compositor amb una gran complexitat emocional. Han hagut de passar els anys perquè m'atrevis a abordar-lo plenament.»

Quan se li pregunta per Chopin, un altre referent del romanticisme, Anderszewski argumenta que no estima tant el piano com el músic polonès. «És com si en la seva música hi sentís massa el piano», apunta. D'altra banda, també el considera un compositor

Piotr Anderszewski, ahir a Torroella, on encara actuarà avui i dimarts que ve. / LLUÍS SERRAT

música | IMMA MERINO

Les variacions passionals d'un artista

L'endemà del concert amb què va estrenar-se com a solista convidat d'aquesta edició del festival de Torroella, durant la conversa parcialment reproduïda en aquesta mateixa pàgina, Piotr Anderszewski reconeixia que, en el moment de posar-se a interpretar les *Variacions Diabelli*, de Beethoven, no en tenia ganes. Així mateix. Abans havia interpretat la *Gran Humoreske*, de Schumann, un compositor amb tanta intensitat i diversitat emocionals, que sempre exigeix una gran despesa d'energia als seus intèrprets i també als seus oients. En tot cas, el pianista se sentia cansat. La qüestió és que, per Anderszewski, un concert representa afrontar el destí: no es pot evitar, s'ha d'encaixar

amb els seus atzars, com ara que no es tinguin ganes de fer-lo. Però un solista, que se sap un home sol i més quan no dialoga amb una formació orquestral, aleshora que encaixa el destí, s'hi ha de sobreposar. Ni que sigui per les obligacions d'un contracte o per la deferença deguda al públic. El pianista, doncs, va començar a interpretar les *Variacions Diabelli*. A la tercera o la quarta variació, de les 33 amb què Beethoven va respondre a la invitació que Anton Diabelli va fer als compositors de la seva època perquè variessin a l'entorn d'un vals seu, Anderszewski ja havia entrat plenament en el tema. En va sortir una interpretació esplèndida, feta amb una gran concentració, d'una intensitat

desbordant. Com el pianista sap, quan es lluita en contra d'un mateix, a vegades es quan millor surten les coses. Al capdavall, l'art és un misteri. Dic art perquè, a part del de Beethoven, Anderszewski és un artista, és a dir, un intèrpret que crea a partir de les partitures, que s'arrisca, tot i que ell afirma que ho fa sense voluntat de risc. Com sent els temes, els interpreta. Ho fa amb passió (així és que en les seves *Variacions Diabelli* no hi ha l'humor o el sentit del joc d'altres versions) i a la vegada contentint-la. Passió i precisió d'un intèrpret que Torroella ha tingut l'encert de convidar perquè amb tres concerts (la festa continuarà avui i dimarts vinent) expressi variadament el seu talent.

molt difícil d'interpretar pel fet que en la seva música s'hi barreja el refinament francès amb la gran gestualitat eslava. Tot i que a la vegada l'admira, no ha inclòs Chopin en la tria de temes que, sentint-los pròxims a la seva voluntat expressiva, ha fet per als seus concerts a Torroella. Però tampoc no hi ha inclòs Mozart, del qual diu que, dirigint la inter-

pretació de la seva música, seria amb qui millor se sentiria expressat. Qui ha triat per dues vegades és Beethoven, amb el qual tancarà dimarts vinent la seva participació com a solista convidat del festival interpretant el *Concert núm. 1. per a piano i orquestra*. Això després d'haver demostrat en el primer concert a Torroella per què les seves intenses

Variacions Diabelli s'han convertit en una referència. Tant, que s'ha dit que ho poden ser com les cèlebres *Variacions Goldberg*, de Glen Gould, un pianista del qual Anderszewski s'ha volgut, però, distanciar amb la consciència que la seva personalitat és tan immensa que podia haver-lo ofegat. Com en el cas de Gould, a Anderszewski li agrada gravar,

però no de la manera obsessiva i, al final, exclusiva del genial pianista canadenc. Si defineix els enregistraments, en què ell mateix fa un muntatge a partir de les diferents interpretacions d'un tema, com un artifici del qual ha de sortir alguna cosa creïble, els concerts els equipara al destí: «S'ha de jugar amb el que no pots evi-

tar, com ara que tinguis un mal dia.» Anderszewski, en contrast amb part dels intèrprets actuals, també és un intèrpret de destacada personalitat, que no es repenja només en la tècnica, sinó que es concedeix una gran llibertat expressiva. Ho fan presents les seves *Variacions Diabelli*, plenes d'energia i de passió. Amb elles, ha marcat una diferència. Anderszewski reconeix que pràcticament no ha sentit altres versions perquè intenta protegir-se de l'excés d'informació (i per tant, de referències aclaparadores) que considera definidor del món actual: «L'ésser humà té una capacitat limitada de digestió. Hi ha una mena de bulímia d'informació.»

Potser per mantenir-se al marge d'aquest excés d'informació i també de la fressa (com a músic, estima el silenci) i el ritme frenètic de la vida moderna, Anderszewski passa temporades a Lisboa, una ciutat que li sembla fantasmal i on sent que el temps està suspès. A la vegada, però, les seves activitats com a intèrpret solista fan que la seva vida passi per París: «Una ciutat maca, però que em deixa indiferent. És massa neta. Però a París ho tinc més fàcil per viatjar.» On no pot tornar és a Polònia, el seu país, que li fa mal i del qual diu que li sembla vergonyós l'actual govern dels bessons Lech i Jaroslaw Kaczynski: «No puc parlar gaire extensament del que passa al meu país perquè no ho visc de prop, però el que veig de lluny m'esgarrifa.» En tot cas, afegeix que el seu país ha patit molt i que en el passat (com ara al principi i al final de la II Guerra Mundial, quan va ser ocupada pels soviètics) s'ha sentit abandonada i traïda per Occident. Potser això té a veure amb aquesta emergència del nacionalisme i de la dreta violenta representada pels Kaczynski i que, en qualsevol cas, considera molt inquietant.